

Холандски урбанист

■ „Колко много бисери има тук!“, изумен е пътният инженер Ян Терморсхаюзен

Терморсхаюзен е инициатор и ръководител на няколко двустранни инициативи между Хага и Сандански, Хага и Варна, Хага и Кърджали в сферата на инфраструктурата.

разкрасява България

Ян Терморсхаюзен (вляво) със свои колеги на работа в общината в Сандански. СНИМКИ: ЛИЧЕН АРХИВ НА ЯН ТЕРМОРСХАЮЗЕН

Иконостас в българската църква в Хага, която Ян спасява от разрушаване.

СНИМКА: ЛИЧЕН АРХИВ НА АВТОРА

ЦВЕТА ВЕЛИНОВА, ХАГА

Когато преди десет години България се присъедини към Европейския съюз, малка част от холандците познаваха страната ни и недоверието към нея бе голямо. Харесваха само нейните туристически забележителности, Христо Стоичков, киселото мляко и хубавите вина. 10 години по-късно много неща са различни - все повече холандци пътуват, работят, а някои и живеят в България, а български юристи, ИТ специалисти, лекари, инженери и други работят в Холандия.

Ян Терморсхаюзен е холандец, който повече от десет години работи с България. Той е пътен инженер, урбанист, инициатор и ръководител на няколко двустранни инициативи между Хага и Сандански, Хага и Варна, Хага и Кърджали. Председател е на фондация за Източна Европа СТОЕР, част е от ръководството на съществуващия до неотдавна Информационен център за

българи и румънци в Хага, редактор е в българо-холандското издание за култура и литература „Северен Златорог“, което излизаше доскоро. Ян познава добре и цени българите и в Холандия, и в България. Работи с удоволствие и с едните, и с другите.

Още преди влизането на България в Европейския съюз Холандия инвестира значителни средства и опит в различни инициативи, подпомагащи плавното

присъединяване на страната ни към общността. Така преди повече от десет години Ян Терморсхаюзен

идва за първи път в България,

за да предаде на община Сандански опита на Хага и Хагския регион в модернизирването на инфраструктурата, публичния транспорт и обществените паркинги. Каца в София добре подготвен, дори чете кирилица и е приятно изненадан от зелената ни столица - множеството паркове, близостта на Витоша. Но освен парковете, красивите църкви и внушителните разкопки от миналото вижда веднага колко работа има в неговата област - множеството коли, замърсения въздух, неподдържани пътища, остарелия градски транспорт, липсата на обществени паркинги и инфраструктура за велосипедистите.

Потегля към Сандански, където го чакат за общ проект. И започват. В Сандански приемат с ентузиазъм Ян и идеите му. „Колегите оцениха преимуществата на холандските управленски модели. Имаше силна воля за прилагане на най-доброто. И общинските експерти, и местните политици бяха отворени за общата ни работа и заедно направихме добри неща. И в инфраструктурата, в механизмите за общо взимане на решения и бързото им прилагане“, спомня си той.

По-късно този опит се предава и на другите двустранни инициативи между Хага и Варна, Хага и Кърджали. Във Варна се работи заедно по плана на града, с прехвърляне на холандския опит в интегралния подход и обхващането на всички заинтересовани страни, включително и гражданите.

Кърджали успява по модела на Хага да приложи нови елементи

в начина на съвместно управление. Там за селското стопанство се раждат нови идеи, щадящи природата. За туризма и популяризирането му се използват някои успешни идеи, приложени вече в Делфт и Хага. В Кърджали Ян и холандските му колеги не спират да се удиляват на красивата природа в околностите на града, на невероятните Татул и Перперикон. Както и на предприемчивостта на хората. След като разбират, че холандци са в града, веднага се ражда инициативата от страна на няколко собственици на земя за обсъждане и на опита в парниковите комплекси с термална енергия. Новото сътрудничество се очертава успешно.

(Продължава на 16-а стр.)